

LATYN TWEEDE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

Tyd: 1½ uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 3 bladsye.
 2. Beantwoord ALBEI vrae. Skryf asseblief op ALTERNATIEWE REËLS.
 3. Antwoorde moet in die Antwoordboek voltooi word.
 4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
-

Vertaal die Latynse gedeeltes van ALBEI die volgende paragrawe in Afrikaans.

Skryf asseblief op ALTERNATIEWE reëls.

VRAAG 1

'n Droom lei tot die ontdekking van 'n moord

cum duo quidam amici iter **una** facerent et ad oppidum Megaram venissent, alter ad **cauponem devertit**, ad **hospitem** suum alter. ubi cenati dormiebant, media nocte in somniis ille alter amicus visus est ab amico qui **apud hospitem** fuerat; oravitque ut sibi **subveniret** quod **caupo** mortem suam pararet. primo is somnio perterritus surrexit sed mox iterum **recubuit**. tum ei dormienti ille idem visus est. rogavit amicum ne, quoniam sibi vivo non **subvenisset**, mortem suam **inultam** esse permetteret; dixit se in **plaustrum** a caupone coniectum esse; ab amico petivit ut **mane** ad portam veniret priusquam **plaustrum** ex oppido exiret. hoc somnio commotus, **bulbulcum** quendam in porta interrogavit quid esset in **plastro**. ille perterritus fugit. Itaque mortuus amicus inventus est et caupo, re **patefacta**, poenas pependit.

[Aangepas uit: Cicero, De Divinatione I. 27]

una (bw.)	= saam
caupo, cauponis (m.)	= herbergier
deverto, devertere, deverti, deversum (3)	= om tuis te gaan
hospes, hospitis (m.)	= kennis
apud hospitem	= by die huis van 'n kennis
subvenio, subvenire, subveni, subventum (4 + Datief)	= om tot hulp te kom van
recumbo, recumbere, recubui (3)	= om te gaan lê
inultus, -a, -um	= ongewreek
plaustrum, plaustrum (o.)	= karretjie
mane (bw.)	= in die oggend
bulbulcus, bulbulci (m.)	= kardrywer
patefacio, patefacere, patefeci, patefactum	= om te ontbloot

55 punte

VRAAG 2

Terwyl hy goewerneur van die provinsie Bitinië was, het Plinius 'n gereelde korrespondensie met keiser Trajanus gevoer. In hierdie briewe het Plinius die keiser vir sy raad gevra oor baie administrasieprobleme in Bitinië, waarvan een die hantering en straf van Christene was. Dit is die dringende onderwerp van die volgende brief.

(Let wel: Die Latynse gedeeltes vir vertaling word aangedui deur A, B en C. Merk hulle op dieselfde wyse in jou vertaling. Verbindingstekes in Afrikaans is kursief gedruk. Moenie hierdie gedeeltes in jou antwoord insluit nie.)

[A] soleo, domine, omnia de quibus dubito ad te referre. quis enim potest melius vel dubium meum regere vel ignorantiam meam certiore facere? *Ek was nog nooit teenwoordig by 'n ondervraging van Christene nie en daarom weet ek nie wat die aard of omvang van die straf is wat uitgedeel word nie.* [B] interim, in eis qui ad me **tamquam si** essent Christiani accusabantur, hunc modum secutus sum. ipsos interrogavi num essent Christiani; **confitentes** iterum ac **tertio** interrogavi atque eis **supplicium** minatus sum; si **perseveraverunt**, ad mortem duci iussi neque dubitabam quin eorum **obstinatio** puniri debuerit. *Ander, wie se name deur 'n informant aan my verskaf is, het gesê dat hulle twee jaar of langer gelede opgehou het om Christene te wees, sommige van hulle selfs twintig jaar gelede.* [C] hi quoque omnes et imaginem tuam deorumque Romanorum simulacra venerati sunt et de Christo male dixerunt; quorum nihil facere cogi possunt veri Christiani et hanc ob causam dimittendos esse putavi.

[Aangepas uit: Plinius, Epistulae X. 96]

tamquam si (voegw.)	= net asof
confiteor, confiteri, confessus sum	= om te bely, om te erken
tertio (bw.)	= vir die derde keer
supplicium, supplicii (o.)	= straf
persevero, perseverare, perseveravi, perseveratum (1)	= om te volhard, voort te gaan
obstinatio, obstinationis (v.)	= koppigheid
male dicere (3)	= om te vervloek

45 punte

Totaal: 100 punte